

1920 йил декабр охирларида машхур муаллим ва мухаррирларимиздан Шокирхоний ўрток дунёдан ўтди. Бу киши ўзининг калами билан танилган бир кишидир. Бу кишининг шеърлари Оренбургда чиқадиргон «Шўро» мажалласида ва Туркистон газеталарида босилар эди.

Инкилобдан бурун Фарғонада муаллимлик қилгон, инкилоб бошларинда ўзининг мақолалари билан Фарғона газеталарини беаган. «Ким кози бўлсун?» деган асарини шунда ёзгон. Хукумат ишчилар кўлига ўтгандан кейин Самарқандга келиб меҳнатқашлар газетасига мухаррирлик қилиб, ёзгон мақолалари билан халқни ўзига жалб қилгон. Шу чоғларда «Сўсийелизм нимадир?» деган асарини ёзгон. Қурамаларда ва дорулмуаллиминда муаллимлик қилгон. «Турк тилининг усули таълими» деган китобини ёзгон. Аскарлик вақтинда сил қасалига йўлқон. Бора-бора шу қасали қучайиб, иш қилолмас даражага келиб, Дизахга боргон ва Дизах қасалхонасида уч ой чамаси ётгондан кейин дунёдан ўтган.

Шокирали Мухторийнинг хизматлари гоят тақдирдир. Ўз қасалининг ёйилғонига қарамасдан кеча-қундуз ишлади, тиришди, ўзининг ақлидан бир неча йил бурун ўлишга сабаб бўлди. Шокирали Мухторий оддий бир мухаррир, анчайин бир муаллим эди. Лекин бизга — қорни билан юрагини айира олмайтургон туркистонлиларга — фарқли бир киши эди.

У ўлғач уни ўрнига қолатургон бир муаллим, у қетғач, ўрнини босатургон бир мухаррир қолмаслиги учун топилмас бир киши эди.

Ай буюқ ишчи! Тинч ёт сағанангда, сенинг қилгон хизматларинг эсан қикмас, сенинг чекқан захматларинг унутилмас. Сен ўз бўйинингга юқланган вазифангни адо қилдинг. Қошки сендек қишиларимиз бир неча бўлса эди. Ўзининг кейин қолгон халқи учун умридан қечатургон қишилар қошки топилса эди. У вақт сенинг тутган йўлинг очикқок бўлар эди. Тикилган юлдузингга тезроқ етишар эдик. Хар қолда сен шухратқисан. Мақола «Меҳнатқашлар товуши» газетасининг 1921 йил 12 феврал сонида босилган.